

KIROL-ESPARRUAN EMAKUMEEN
ETA GIZONEN ARTEKO
BERDINTASUNA SUSTATZEKO
PLANA

X. Legealdiko Programa

2014ko ekaina

AURKIBIDEA		Orr.
	Sarrera	3
	Lan-eremuak	5
	1. Lan-eremua Genero-ikuspegia txertatzea kiroleko lan-arloko prozesuetan	5
	2. Lan-eremua «Euskadi, ariketa fisikoaren erreferentzia»: genero-ikuspegia txertatzea	7
	3. Lan-eremua Kirol-elkarteen egitura: genero-ikuspegia txertatzea	9
	4. Lan-eremua «Goi-mailako kirola eta kanpo-proiektzioa»: genero-ikuspegia txertatzea	10

SARRERA

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legeak ezarritako lege-manua betez, Gobernu Kontseilua 2013ko abenduaren 30ean onartu zuen X. Legegintzaldirako EAEko Berdintasunerako VI. Plana.

VI. Planaren helburua, funtsean, esku hartzeko zenbait ildo eta jarraibide zehaztea da, euskal herri-aginteeek emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloan izango duten jarduera zuzentzeko.

Kiroletako Zuzendaritza zenak urteak eman arren emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren alde lanean kirol arloan, eta aurrerapausoak eman nahiz lana egin arren, oraindik ere desberdintasun handiak daude kirol-esparruan. Emakumeak eta neskak hain inguru maskulinoetan sartzea geldo eta zail ari da gertatzen, eta kiroleko erakundeen eta eragileen konpromisoa ezinbestekoa du, euskal kirolean egiazko berdintasun eraginkorra egon dadin.

Alde horretatik, Eusko Jaurlaritzako Gazteriako eta Kiroletako zuzendari Jon Redondo Lertxundik, 2013ko apirilaren 8an Legebiltzarrean egindako agerraldian, kirol arloan egiazko berdintasun eraginkorra egotearen alde lanean jarraitzeko konpromisoa berretsi zuen, legegintzaldirako plana osatzeari ekingo zitzaiola iragarritz.

Planaren helburua kirol arloan emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzea da. Horretarako, hainbat esku-hartze eta jarduera lerro ezarriko ditu, Gazteria eta Kirol Zuzendaritzak bere egingo dituenak aipatutako arloan aplikatzeko X. Legegintzaldian.

Aurrez, sektoreko emakumeen eta gizonen egoerari buruzko informazioa dakarren diagnostikoa osatu da, hobekuntza-esparruak zehazteko baliatu dena.

Kirol-arloan emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzeko X. Legegintzaldirako Planak 4 lan-arlo ditu:

1. Genero-ikuspegia txertatzea kiroleko lan-arloko prozesuetan, generoko maistreaming-aren bidez.
2. «Euskadi, ariketa fisikoaren erreferentzia»: genero-ikuspegia txertatzea.

3. «Kirolaren elkarte-egitura»: genero-ikuspegia txertatzea
4. «Goi-mailako kirola eta kanpo-proiektzioa»: genero-ikuspegia txertatzea

Lehen lan-arloa genero-ikuspegia edo genero-mainstreaminga txertatzeari dagokio. Aipatutako Zuzendaritzak konpromiso sendoagoa hartzea ekarriko du, hala nola esku-hartze publiko eraginkor eta ekitatiboagoa.

Garatutako politika guztietan genero-ikuspegia txertatzea lortzeko estrategiko deritzegun 7 helburu nagusiak barne biltzen ditu.

Ondorengo hiru lan-eremuak kirolaren programaren aurrekontu-memoriaren arloei dagozkie. Horrenbestez, legegintzaldi osorako jasotako helburuekin bat datoz.

Lan-eremuek dagozkien helburu nagusiak dituzte, eta horien arabera dauden zehaztutako berariazko helburuak.

Azkenik, legegintzaldi-programa ekintzen urteko programarekin osatuta dago, horien arduradunak, kronograma eta ekintza bakoitzari esleitutako aurrekontua zein ebaluazio-adierazleak adierazten dituenak.

1. LAN-EREMUA:

Genero-ikuspegia txertatzea kiroltako lan-arloko prozesuetan.

HELBURU OROKORRAK:

1.1. Berdintasunerako egiturak eta koordinazio-estrategiak sendotzea

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Berdintasunerako sailen arteko koordinazio-egituretan parte hartzen jarraitzea.
- Saileko berdintasun-programaren agiria bultzatu eta koordinatzea Zuzendaritzaren barnean.
- Erkidego, Estatu eta nazioarte mailako egitura eta foro espezializatuetan parte hartzen eta kolaboratzen jarraitzea, jarraibide egokiak, esperientziak eta txostenak elkar trukatzeko.
- Genero eta kirol arloko lantaldea bultzatzen jarraitzea.

1.2. Estatistikan eta azterlanetan genero-ikuspegia txertatzea.

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Generoari eta kirolari buruzko berariazko azterlanak egitea, hautemandako behar kualitatibo zein kuantitatiboen arabera, kirol arloko eragozpenen eta bazterkeria-egoeren gaineko ezagutzan sakontzeko.
- Estatistikek eta azterlanek Legean adierazitako berdintasun-printzipiora egokitzeko betebeharra ote duten ikuskatzea eta ebaluatzea.
- Kirol arloan emakumeen eta gizonen arteko berdintasunari buruz sortutako material berriak biltzen jarraitzea.
- Azterlan eta informazio horiei denik eta hedapen zabalena ematea, kanal guztiak erabilia.

1.3. Hizkuntza eta/edo beste komunikazio-elementu batzuk modu ez-sexistan erabiltzea.

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Barne zein kanpo idazkiak hobetzea, komunikazio ez-sexista eta inklusiboa gero eta hedatuago egon dadin.
- Eusko Jaurlaritzako Kiroletako zerbitzuaren webguneko edukiak hobetzea, komunikazio inklusiboaren ikuspegia txertatuta.
- Zehazki, webguneko «Berdintasuna kirolean» atala hobetzea eta komunikazioaren erabilera ez-sexistetara bideratutako tresnak eskaintzea.

1.4. Araudian berdintasunaren printzipioa txertatzea.

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Arauen aurretiazko inpaktu-ebaluazioa sistematikoki egiten jarraitzea, generoaren arabera, hala dagokionean.
- Araudian berdintasuna sustatzeko neurriak sartzea, izan aurretiazko ebaluazioak egin ondotik edo egin gabe.
- Araudian jazarpena eta sexu-gehiegikeriak prebenitzea modu mailakatuan sartzea eta/edo dagoeneko sartutako edukiak egokitzea.

1.5. Aurrekontuetan genero-ikuspegia txertatzea.

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Aurrekontuen osaera hobetzea, genero-ikuspegia kontuan hartuz.
- Plana gauzatzera bideratutako berariazko urteko aurrekontua xedatzea.
- Xedatutako aurrekontua plangintzaren premiak betetzeko egokia ote den ikuskatzea.

1.6. Kontratu, diru-laguntza eta hitzarmenetan berdintasunerako klausulak sartzea.

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Berdintasunerako klausulak sartzen jarraitzea eta/edo sartutakoak hobetzea kirol arloko diru-laguntzetan, hitzarmenetan eta beketan.
- Berdintasunerako klausulak sartzen jarraitzea eta/edo sartutakoak hobetzea kirol arloko kontratuetan.

1.7. Emakumeen eta gizonen arteko **ordezkaritza orekatua** sustatzea eta genero-ikuspegia organoetan eta epaimahaietan txertatzea.

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Emakumeen eta gizonen ordezkariak orekatzeko klausulak sartzea sustatzen jarraitzea.
- Kontseiluen edo organoen funtzioen eta helburuen artean berdintasuna sartzea bultzatzea.
- Berdintasuneko pertsona edo erakunde adituek batzordeetan eta kide anitzeko organoetan parte hartzea sustatzea.
- Ordezkaritzan orekarik ez egotearen kausak aztertzea eta balizko konponbideak hautematea.

2. LAN-EREMUA:

«Euskadi, erreferentzia jarduera fisikoan»: genero-ikuspegia txertatzea

HELBURU OROKORRAK:

2.1. Tratu eta aukera berdintasuna sustatzen jarraitzea **Eskola Kirolean**

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Nesken eta mutilen arteko desberdintasunak aztertzen jarraitzea eskola-kirolean, kirola sustatzeko politika publikoak birbideratzen jarraitzeko.
- Emakumezko kirolarien eta gazteen esperientzia positiboak heldzea eta jardunbide egoki gisa hedatzea.
- EAEko Eskola Kirolen antolamenduan genero ikuspegia txertatzen jarraitzea.

2.2. Tratu eta aukera berdintasuna sustatzen jarraitzea **Kirol Egokitan**

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Dibertsitate funtzionala duten neskek eta emakumeek aurre egin beharreko genero-hesiak identifikatzea.
- Dibertsitate funtzionala duten emakumezko kirolarien eta gazteen esperientzia positiboak heldzea eta jardunbide egoki gisa hedatzea.
- Gaur arte egindako jarduerak aztertzea eta etorkizuneko ekintzak proposatzea.

2.3. Tratu eta aukera berdintasuna sustatzen jarraitzea **Unibertsitate Kirolean**

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Gazteen parte hartze kualitatiboari eta kuantitatiboari buruzko azterlana egitea eta genero-hesiak iraunarazten dituzten faktoreak identifikatzea, hesi hori eraistera bideratutako estrategiak proposatzeko.
- EAEko Unibertsitateko Txapelketetan genero ikuspegia txerta dadin sustatzea.

2.4. Tratu eta aukera berdintasuna sustatzen jarraitzea **Mugiment, ariketa fisikorako plan estrategikoa gauzatzeko garaian**

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Jarduera fisikoak praktikatzea eragozten duten genero-hesiak identifikatzea.
- Oztopoen analisiari eustea, hala nola kirola egiteko emakumeen eta gizonen arrazoi desberdintasunenari
- Emakumeek ariketa fisikoa egitea sustatzea, espazio eta ikastaro gehiago eskainita, beren beharrei eta interesei erantzuteko eskaintza dibertsifikatuaren bidez.
- Ibilbideak proiektuan genero-ikuspegiaren pertinentzia aztertzea, ondoren ikuspegi hori txerta dadin proposatzeko.

2.5. Tratu eta aukera berdintasuna txertatzea **Kirolaren Euskal Eskolan**

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Genero-ikuspegia txertatzea Kirolaren Euskal Eskolak eskainitako hezkuntza-ekintzen programaren diseinuan.
- Ikasmaterialak egokitzea eduki hezkideak izan eta komunikatzeko modu ez-sexistak erabili ditzaten.
- Kirolaren Euskal Eskolako irakasleen ordezkariak orekatuagoa izateko neurriak hartzea, nagusiki, sexu bateko edo besteko pertsonak azpiordezkatuta dauden horietan eraginez.
- Kiroleko berdintasunari buruzko ikastaro bat eskaintzearen egokitasuna aztertzea
- Generoan eta kirolean espezialistak diren irakasleen datu-base bat sortu eta mantentzea.

3. LAN-EREMUA:

«Kirolaren elkarte-egitura»: genero-ikuspegia txertatzea

HELBURU OROKORRAK:

3.1. Genero-ikuspegiaren eta aukera-berdintasunaren printzipioa txertatzea sustatzea **EAEko Kirol Federazioen Elkartean**

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Genero-ikuspegia elkartean bertan txertatzea, egindako plangintza birgaituta.
- Berdintasunerako planak, proiektuak edo jarduerak gauzatzea sustatzea EAEko Kirol Federazioetan.
- Federazioek kirol arloko sexu-jazarpenaren eta -gehiegikerien aurkako neurriak hartu eta aplikatzea sustatzea
- Genero-ikuspegia txertatzeari eta federazioen kudeaketan aplikatzeari buruzko prestakuntza-ekintzak antolatzea
- Emakumeen eta gizonen kirol-lizentzien hazkundera sustatzea, sexu batekoak edo bestekoak azpiordezkatuta dauden modalitateetan.
- Emakumezkoen euskal selekzioak eta kanpoan duten irudia indartzea.

3.2. Genero-ikuspegiaren eta aukera-berdintasunaren printzipioa txertatzea sustatzea **EAEko Kirol Federazioetan**

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Berdintasuna sustatzea, kirol federazioen kalitatezko estatutuen, araudien eta kudeaketaren ikur gisa.
- Emakumeen gaikuntza sustatzea kirol lidergoan, oinarrizko trebetasunak eta gaitasunak eskuratzearen bitartez.
- Federazio-kirolaren irudia aldatzea, neskei egokitzeko; alderdi ludikoa azpimarratuta, eta, beren berariazko premiak aipatzen dituzten mezuen bidez.
- Federazioek sexu-jazarpenari buruzko legedia/protokoloak antolaketa-egituran eta bultzatzen duten kirol-jardueran aplikatzea sustatzea.
- Emakumezkoen euskal selekzioak, kasuan kasuko modalitatekoak eta diziplinakoak, eta kanpoan duten irudia indartzea.

3.3. Genero-ikuspegia eta aukera-berdintasunaren printzipioa txertatzea sustatzea **bestelako kirol erakundeetan**

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Genero-ikuspegiak kirol klubetan txertatzeko eredu bat garatzea (argibideak eta jarraibide egokiak).
- Sexu-jazarpenik eta -gehiegikeriarik gabeko kirol-ingurune segurua sortzeko konpromisoaren erakusle den erakunde-adierazpena egitea.
- Tokiko kirol-erakundeetan kirol-arloko sexu-jazarpena eta -gehiegikeria prebenitzera eta desagerraraztera bideratutako neurriak hartzea.

4. LAN-EREMUA:

«Goi-mailako kirola eta kanpo-proiektzioa»: genero-ikuspegia txertatzea

HELBURU OROKORRAK:

4.1. Genero-ikuspegia txertatzea **goi mailako kirolaren errekonozimendu prozesuetan** (uztailaren 20ko 2013/2010 Dekretua, Goi Mailako Kirolari buruzkoa)

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Goi mailako kirolari, entrenatzaile, epaile eta zentro izendatuen zerrendak aztertzea, bai sarbideari dagokionez, bai errekonozimendu-prozesuei zein Dekretuaren babespeko onurei dagokienez, hobekuntzak egite aldera.

4.2. Genero-ikuspegia eta aukera-berdintasunaren printzipioa txertatzea sustatzea Basqueteam , Euskadi Kirola Fundazioan

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Genero-ikuspegia txertatzen jarraitzea Fundazioaren lan-egituran eta prozesuetan.
- Genero-ikuspegia txertatzen jarraitzea Fundazioaren jardunean eta zerbitzu-eskaintzan.
- Goi mailako emakume eta gizon kirolarien alderdi diferentzialak aztertzen sakontzen jarraitzea.
- Goi mailako kirolarien aurkako sexu-jazarpena eta -gehiegikeria prebenitzera eta desagerraraztera bideratutako neurriak hartzea
- Emakumeen berariazko babesleen bilaketa sustatu eta laguntzea
- Goi mailako kirolarien sareak eta topaketak sustatzea, beren kirol, ekonomia eta gizarte eskubideak baliarazteko.
- Hedabide publiko eta pribatuetan emakume kirolarien jarduerak ikusgarri egiteko berariazko ekintzak gauzatzea.

4.3. Emakume kirolari ezagunenek komunikabideetan presentzia eta errekonozimendu handiagoa izatera bideratutako neurriak hartzea

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Emakumeen lehia-kirola bultzatzen jarraitzea, ikusgarri eginda eta kirol nahiz gizarte errekonozimendua eskainita
- Lankidetzarako estrategiak diseinatzea komunikabide publiko eta pribatuekin

4.4. Proiektzioa duten goi mailako kirolarien laguntza tekniko-medikoko zerbitzuetan berdintasun printzipioa txerta dadin sustatzea

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Proiektzioa duten goi mailako emakume eta gizon kirolarien alderdi diferentzialak aztertzen sakontzen jarraitzea.
- Unibertsitateekin hasitako lankidetzak-estrategiei jarraipena ematea, ikasketak eta goi mailako zein oihartzun handiko kirol jarduerak uztartu ahal izateko.

4.5. Genero-ikuspegia eta aukera-berdintasunaren printzipioa txertatzea sustatzea Euskadiko Dopinaren Aurkako Agentzian

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Agentzian genero-ikuspegiaren pertinentzia aztertzea, etorkizuneko jarduerak proposatzeko.

4.6. Genero-ikuspegiaren eta aukera-berdintasunaren printzipioa txertatzea sustatzea berrikuntza-proiektuen garapenean

HELBURU ESPEZIFIKOAK:

- Berdintasunaren printzipioa txertatzea Europako REPLAY proiektuan (Reusable low-cost platform for digitalising and preserving traditional participative sports).